

MÓZES HUBA

Nagyobb hatalom minden más erőnél

MÓZES HUBA (1941) Miskolc

Jézustól megtanuljuk „Istent, kedveseinket, hazánkat, népünket” szeretni. Miközben „a legmélyebb, a legteltesebb ismeretre” segít, a szeretet „ott áll az emberiség nagy törekvései, hatalmas küzdelmei” mögött. De semmilyen tudás nem lehet hasznunkra addig, amíg „eleven lényünké” nem válik. Jézus szeretete „személyenként, egyenként mindenikünké, úgy, mintha ki-ki egymaga volna a világon”.

Prohászka Ottokár 1927-ben megjelent *Élő vizek forrása* című könyvét lapozgatva olyan részleteket szemelgettem belőle, amelyeket kedvesem nem is olyan régen, élete utolsó hónapjaiban valamilyen okból a lapszálon megjelölt. A kiragadott sorok emlékképeket és további párhuzamos olvasmányokat idéznek, köztük Il. János Pál *Emlékezet és azonosság* című, 2005-ben közreadott önéletrajzi jellegű kötetét.

A felidézett emlékek kapcsán jut eszembe az a fényképfelvétel, amely 1996. szeptember 14-én a castelgandolfói fogadáson készült. A Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság IV. kongresszusának résztvevőit köszöntő pápa, beszédének elhangzása után, meglepetésszerűen a terem közepén termett. Így került sor arra a kézfogásra, amely Il. János Pál rendkívüli kapcsolatteremtő adottsága folytán úgy hat, mintha kedvesemen s az őt üdvözlő házigazdán kívül körülöttük senki más nem volna. Mégsem elszigetelő ez a kézfogás, mint ahogy nem a magányról szól a „személyenként, egyenként mindenikünké” kezdetű hasonlat sem. Ellenkezőleg, a hasonlatban a családhoz, nemzethez, tágabb közösséghez tartozás bensőségességét érzékeljük.

Az *Emlékezet és azonosság* című kötet lapszáleken megjelölt, Sajó Tamás fordította szövegéből a közösséghez tartozás két fontos fogalmának értelmezésére figyeltem fel. Az első fogalom megközelítésének kulcsszava a *szeretjük*: „A hazafiság azt jelenti, hogy szeretjük mindazt, ami a haza része: történelmét, hagyományait, nyelvét, sőt természeti adottságait. Ez a szeretet kiterjed a honfitársak munkájára és szellemük gyümölcseire is. A haza javát fe-

nyezető minden veszély alkalmat nyújt e szeretet bizonyítására.” A másik fogalom értelmezése eredetileg egy UNESCO-konferencián hangzott el: „A nemzet amaz emberek nagy családja, akiket különféle kapcsolatok, ám mindenekelőtt a kultúra fűz össze. A nemzet a kultúra *által* és kultúrájában létezik. Éppen ezért a kultúra az emberek nagy nevelője, amely arra tanít, hogy a közösségen belül »többé« váljunk. A nemzet az a közösség, amelynek története meghaladja az egyén és az egyes családok történetét.” A konferencián foglalta össze Il. János Pál a fogalom értelmezését megalapozó tapasztalatokat is: „Olyan nemzetből származom – olvashatjuk a kötetben –, amelyet a történelem legnagyobb eseményei ráztak meg, amelyet szomszédai többször is halálra ítélték, ám amely mégis fennmaradt, és önmaga maradt. Megőrizte azonosságát, és a felosztások és megszállások ellenére is megőrizte nemzeti szuverenitását, nem fizikai erejére, hanem csakis kultúrájára támaszkodva. Ez a kultúra nagyobb hatalomnak bizonyult minden más erőnél.”

Il. János Pál 1991. augusztusi látogatása alkalmával 20-án a budapesti Hősök tere ünneplő soka-ságában kedvesemmel ott voltunk, de nem voltunk ott néhány nappal korábban, 16-án a Parlament előtt. Nem hallottuk tehát, csak később az egyházi vezetőtestület honlapján olvastuk az összegyűltet „Kedves Magyar Testvéreim”-ként megszólító pápai üdvözlő beszédet. Hadd idézzem itt egy rövid részletét: „Nyilvánvalóvá vált, hogy nyelvek nagyon szép és nagyon igényes, valójában egy szűk kapu. Olyan szűk, mint az a kapu, amelyen át a mennyországba kell bejutnunk. Ez azonban jó jel is lehet a magyarok számára. Mindazok, akik ezt a nyelvet beszélnek, megtalálják azt a szűk kaput is, amelyik a mennyországba vezet.”

A magyar nyelv különlegességét méltató prófécia közvetlenül kapcsolódik a hazafiság fogalmának „szeretjük mindazt, ami a haza része: történelmét, hagyományait, nyelvét” szavakkal megfogalmazott értelmezéséhez.